

Fotó: Németh Zsolt

Mérnökök a munkabiztonságért

A technológia közelében dolgoznak a munka- és egészségvédelmi főosztály szakemberei. Orvosi rendelők, mentőállomás és néhány iroda a helyszíne annak a kevésbé látványos, ugyanakkor szerteágazó szakmai munkának, amelyet a háttérben végeznek nap mint nap, mindnyájunk érdekében.

4. oldal

Acélszobrász szimpózium júniusban

Idén nyáron újra műalkotások készülnek majd a Vasmű üzemében, az Acélszobrász Alkotótelep keretében. Támogatást nyújt a programhoz az NKA, valamint az önkormányzat is. Pályázat útján egy szakmai zsűri választja ki az alkotókat, akik júniusban tölthetnek el majd két hetet a DUNAFERR üzemében.

6. oldal

Kincsek a könyvtár Médiatárából

Új sorozatunkban a dunaújvárosi József Attila Könyvtár Médiatárának vasműs vonatkozású anyagából válogatunk érdekes látnivalókat. Első alkalommal a városi televíziózás történetébe pillanthatnak be. Csak töltsenek le okostelefonjukra egy QR-kód olvasó applikációt, és mozgóképerken meglevenedik a múlt!

10. oldal

3+1 kérdés Mihaldinecz Rudolfhoz

Sokakat érdekel, hogy egykor hazai és nemzetközi sikereket elérő Kohász-, vagy Dunaferr-sportolóinkkal mi történt az elmúlt évek alatt, hogyan alakult a sorsuk, hol élnek, mivel foglalkoznak manapság? Ezúttal a motorcsónaksport ikonikus alakját, Mihaldinecz Rudit faggattuk.

14. oldal

Energetikai hírlevél

A nyersanyagok és az energiahordozók árai a tavalyi folyamatos emelkedésüket követően először a múlt év végén, majd az orosz-ukrán háború hatására idén március elején döntöttek történelmi csúcspontokat. Az áremelkedések ütemét az alábbi éves összehasonlítás szemléletesen mutatja:

Villamos energia piaci ár:

2021.03.08. 62 EUR/MWh (23 Ft/kWh)

2022.03.08. 545 EUR/MWh (212 Ft/kWh)

Földgáz piaci ár:

2021.03.08. 17 EUR/MWh (66 Ft/m³)

2022.03.08. 219 EUR/MWh (910 Ft/m³)

Azóta valamelyest mérséklődtek az árak, de a villamos energia és a földgáz jelenleg is mintegy négy-öttszörösébe kerül az egy évvel ezelőttnél.

Ebben a kritikus helyzetben minden apró energiamegtakarításnak fontos szerepe van, különösen, ha az gyorsan, jelentősebb pénzügyi ráfordítás nélkül valósítható meg. Ennek érdekében az ISD DUNAFERR Zrt. és az ISD POWER Kft. szakemberei az év eleje óta heti rendszerességgel tekintették, tekintik át az elmúlt időszak eseményeit

és keresték, keresik a lehetőségeket az energiafelhasználás csökkentésére.

A technológiai célú energiafelhasználásokban rejlő, rövid távon elérhető megtakarítások kiaknázása után elsősorban a szezonális (fűtési jellegű) hőenergia-felhasználás csökkenése vezetett, vezethet további, számottevő anyagi ráfordítás nélkül is elérhető eredményre, előzetekintve már a következő fűtési szezonra is.

A teljesség igénye nélkül, az alábbi intézkedések történtek ez idáig, vagy kezdődtek meg:

- az üzemcsarnokokban a nélkülözhető fűtőberendezések fokozatosan kikapcsolásra kerültek, ahol arra lehetőség adódott, a gőzszolgáltatás teljes egészében megszüntetésre került,
- a vállalati gőzrendszer nyomása ~ 0,5 barral lecsökkentésre került a konvertori hőhasznosító kazánokban előállított gőz jobb hasznosulása érdekében,
- a gőz gerinchálózat kapcsolásainak egyszerűsítése, egyes szakaszainak leürítése a hálózati hőveszteségek csökkentése érdekében,
- a gyári fűtés előremenő hőfoka a műszakváltások időszakát kivéve lecsökkentésre került,

- a külső bérlők energiaellátásának felülvizsgálata a veszteségek csökkentésének érdekében,
- gőzelosztó hálózat felülvizsgálata, racionalizálása.
- irodaépületek kihasználtságának felülvizsgálata.

A fenti intézkedések eredményeként a hőenergia-felhasználás mintegy 15-30%-kal csökkent (azonos környezeti hőmérsékletre és technológiai termelési viszonyokra számolva), ami a fenti földgázárak mellett naponta 10 millió forint nagyságrendű megtakarítást jelent a vállalatcsoportnak.

Ebből is érzékelhető, hogy a fűtési hőenergiával és az egyéb „kommunális” célú energia (pl. világítás, vízfogyasztás) takarékos felhasználásával mennyire jelentős energiamegtakarítás érhető el, melynek eredménye a vállalat működésének fenntartásához, tevékenységének finanszírozásához járul hozzá. Ezért ezúton is kérünk minden munkavállalót, hogy a saját munkakörnyezetében a lehetőségeihez képest tegyen meg mindent az energiatakarékos működés érdekében!

Mészáros István, ISD DUNAFERR Zrt.

Horváth László, ISD Power Kft.

**Legyen közös célunk az energiahatékonyság növelése,
az energiafelhasználás csökkentése!**

Emlékműállítás a DUNAFERR finanszírozásával

■ BOROVSZKY AMBRUS NEVE, MUNKÁSSÁGA TOVÁBB ÉL

Két ciklusban, 1953-1962 valamint 1964-1975 között irányította vezérigazgatóként az acélipari kombinátot Borovszky Ambrus, akinek egész élete, döntései, máig hatással vannak a vállalat működésére.

Számos történet él róla, vezetési stílusa, frappáns mondásai legendát szöttek személye köré. A DUNAFERR legrangosabb elismerése, a Borovszky-díj évtizedek óta őrzi az egykori vezető emlékét, a napokban pedig a városban is emlékművet avattak tiszteletére.

A Vasmű úton 1960 áprilisa óta áll a Martinász-szobor.

Somogyi József Kossuth-díjas művész első kiemelkedő, korszakjelző műve már 1953-ban elkészült. Az alkotás azonban sokáig nem talált méltó környezetre, Budapesten és Ózdon

sem tartottak rá igényt, csak hét évvel később kerülhetett jelenlegi helyére.

A rendszerváltásig városunk címerében is szerepelt a Martinász, 1970-ben éjszakai díszvilágítást is kapott. Már 1982-ben felmerült a kérdés, hogy hol lenne méltó helye a szobornak, amikor *Domonkos Tibor* hengerész brigádtársaival közösen új helyet javasolt, a Vasmű úti, akkor még létező szökőkút környékét. A 2002-2003-as építészeti és környezetrendezési tervek szerint a Martinász a Kortárs Művészeti Intézet északi falához, az új főtérre kerülhetett volna, végül azonban maradt eredeti helyén.

2013-ban teljesen átalakították, megszépítették a szobor környékét, június 3-án felavatták az elkészült, szép ligetet, amely tavaly októberben hivatalosan is felvette a Borovszky Ambrus emlékpark nevet.

Az 50 éves a DUNAFERR Dunai Vasmű rendezvénysorozat keretében 1990. november elsején meghitt emlékünnepe keretében avatták fel a néhai Borovszky Ambrus bronzportróját, *Cyránski Mária* alkotását, ami azóta is az igazgatósági épület aulájában látható.

A szoboravatón jelen voltak Borovszky Ambrus közvetlen hozzátartozói, egykori pályatársai, a különböző szakmai és társadalmi szervezetek képviselői.

Az ikonikus vezető emlékét megőrző események sorában legutóbb, március 18-án emlékművet avattak a Martinász-szobornál. A Dunai Vasmű meghatározó jelentőségű vezérigazgatójának tisztelői, ismerősei, a család tagjai, együtt emlékeztek Borovszky Ambrusra.

A *Pintér Lajos Zoltán* készítette bronz emlékművet *Pintér Tamás* polgármester és *Kálló Gergely* országgyűlési képviselő közösen leplezte le.

A Dunaújvárosi Vasas Táncegyüttes műsorával színesített rendezvényen megköszönték az emlékműállítás támogatóinak segítségét, emléklapok és plakettek átadására is sor került.

Sz. Gy.

Szakmai segítség a balesetmentes termeléshez

■ MÉRNÖKÖK A MUNKABIZTONSÁGÉRT

A Hideghengermű több száz méter hosszú üzemcsarnoka mellett álló épületekben, a valóságban is a technológia közelében dolgoznak a munka- és egészségvédelmi főosztály szakemberei.

Orvosi rendelők, mentőápolás és néhány iroda a helyszíne annak a kevésbé látványos, ugyanakkor szerteágazó szakmai munkának, amelyet a háttérben végeznek nap mint nap, mindnyájunk érdekében.

Kockázat és megfelelés

Szervezetüket, napi tevékenységüket *Móróné dr. Zupkó Tímea* főosztályvezető vázolta fel röviden. A főosztály munkájának talán mindenki által ismeretlenebb szegmense a foglalkozás-egészségügy: évente legalább egyszer a DUNAFERR valamennyi dolgozója találkozik a kötelező felülvizsgálatok során a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvosokkal, akik a Pentelemed Kft. kötelékében teljesítik feladatukat.

A doktornők is ezer szállal kötődnek a munkabiztonság területéhez, jól ismerik a gyárat, a benne működő technológiákat. – Úgy fogalmaznék, hogy nem is napi, inkább folyamatos kapcsolat működik a szervezetünkben az egyes szakterületek között – magyarázta a főosztályvezető. – A vállalatvezetés felé szakmai támogatást nyújtunk az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtésében, a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével. Azt

mutathatjuk meg, hogyan lesznek szabályosak, elfogadhatók a munkavégzés körülményei. Sokféle szempontot vizsgálunk egy-egy kockázatértékelés alkalmával is – jegyezte meg, majd egyszerű példákkal illusztrálta a kockázat mint kifejezés valódiságát. – Még egy iroda berendezése sem esetleges. Figyelni kell a megvilágításra, az ergonómiai szempontokra. Működő berendezéseknél a megfelelést, az adott kockázati szint mellett bekövetkező balesetek valószínűségét kell vizsgálnunk.

A szakember munkakörnyezetként nemcsak a technológiát, benne a gépek állapotát említtette, hanem az adott helyen dolgozó emberek életkorát, egészségi állapotát, képzettségét is.

– Évente közel háromszáz balesetet naplózunk a DUNAFERR üzemeiben, ezeknek mintegy huszonöt százaléka von maga után betegállományt. Elbotlásból, hirtelen mozdulatból ered az eseteknek közel a fele, de foglalkozni kell valamennyivel – mutatott rá munkájuk egyik területére. – A rossz mellett ki kell emelni a jót is – mosolyodott el –, például gyönyörű és jól felszerelt mentőautónk van, amely megfelel az Országos Mentőszolgálat követelményeinek is. A munkavédelem területén ki kell emelni, hogy jól felkészültek, magasan kvalifikáltak a munkabiztonsággal foglalkozó szakembereink, a legtöbben kéthárom alapvégzettség mellett szakmérnöki diplomát is szereztek. Kevesen tudják, hogy komoly mérnöki tevékenység a kockázatértékelés. Jól működik a munkahelyi egészségvédelmi és biztonság irányítási rendszer is – tette hozzá, majd az évenként esedékes belső és külső

auditokról beszélt. Meglepett, hogy több mint ezerhétszáz gép, berendezés kockázatértékelését dokumentálják folyamatosan, berendezésenként több mint száz kérdésre választ adva a megfelelőség, a jobbítás érdekében.

Megvalósult álom

Korán kötelezte el magát pályája mellett *Kiss Miklós* állomásvezető mentőtiszt:

– Elsősegélynyújtó fakultációs foglalkozásokon vettem részt az általános iskola hetedik

osztályában. Egyik alkalommal meglátogattuk a dunaujvárosi mentőállomást. Olyan érdekesen beszélt a munkájukról egy idős mentőtiszt, hogy akkor elhatároztam, én is mentőtiszt leszek – emlékezett vissza pályaválasztására. – A Lorántffy-iskolában érettségiztem, a kórház sebészetén kezdtem dolgozni, majd négy évet az intenzív osztályon töltöttem ápolóként. Mentőzni 2000-ben kezdtem, mentőtisztként 2009. február 15-én volt az első vonulásom.

Miklós elmagyarázta, hogy Dunaújvárosban négy nappalos, és két huszonnégy órás szolgálatot teljesítő mentőautó van, amelyek közül egy az esetkocsi, amely speciális életmentő berendezésekkel is fel van szerelve. Évente mintegy kilencezer kivonulást lát el a hat egység.

– Ezért is fontos mind a város, mind a DUNAFERR dolgozóinak számára az Országos Mentőszolgálattal való együttműködés. Itt a gyárban átlagosan napi egy kivonulásunk van. Mentős csapa-

tunkban öt gépkocsivezető, három ápoló és két mentőtiszt dolgozik, műszakonként ketten ügyelünk – mondta. Kikerülhetetlen volt a kérdésem, hogy mit szól ehhez a család:

– Ismerős számukra a helyzet, ugyanis apósom is mentőtiszt. A feleségem toleráns, ő a család lelke. Megkértem, hogy ő ne dolgozzon, maradjon otthon a két kisfiunk mellett.

A „gyöngyszemet”, a mentőautót *Gál István* mentőgépkocsivezető mutatta meg:

– Minden nap gondozzuk, szombatonként pedig nagykaritást tartunk – értette meg velem, miként érik el, hogy a gyár közepén még egy porszem sincs a csillogó karosszérián.

– Ez gyakorlatilag egy új autó, alig hároméves esetkocsi speciális műszerekkel felszerelve. Nagyon vigyázunk rá – hangsúlyozta büszkén.

Mérnökök a munkabiztonságért

Ritkán találkozzunk olyan házaspárral még a gyárban is, akik egy szakterületen dolgoznak, mint ahogyan *Ruff István* munkabiztonsági osztályvezető és felesége, *Ruff Alexandra*, a Pentelemed Kft. megbízott vállalati higiénikus szakembere.

– Én évekig pénzügyetknél dolgoztam, de mivel apósom és István is több évtizedet foglalkozott munkavédelemmel a gyárban, így már jó ideje kapcsolatban voltam a szakmával. 2014-ben jött az ötlet, hogy szakmát váltok és komolyabban megismerkedem a munkavédelemmel – avatott be a család történetébe ▶

Alexandra. – Kezdetben főként az adminisztrációba segítettem be, majd ahogy egyre nagyobb tapasztalatot szereztem, már a gyakorlati munkát is végeztem. Jelenlegi feladatomat a DUNAFERR-nél tavaly január óta látom el. Először hatalmasnak éreztem a területet. Kicsit félttem, hogyan fogom

– Itt, a gyárban alig találkoztunk – vette át a szót Ruff István –, de otthon persze megbeszélünk dolgokat. Munkabiztonsággal foglalkozni egy életforma – jegyezte meg, majd pályájáról mesélt:

– Villanszerelőként kezdtem a vállalatnál 1991-ben, majd 2000-ben munka- és tűzvédelmi előadó lettem a Meleghengerműben. A szakterületünk 2004-ben került integrálásra, azóta dol-

Szintén villanszerelőként kezdte pályáját 1992-ben Gyalus Zoltán munkabiztonsági

főmunkatárs, majd 2003-ban került munkabiztonsági területre:

– A Gyártó Egység és a Szállítómű tartozik hozzám, alapvető feladatunk, hogy szakmai tanácsadással segítünk a technológiai területek vezető-

sik” életére. Versenyszerűen futballozott régebben, amíg egy komolyabb sérülés véget vetett az aktív sportnak. Emellett már 1996 óta edzőként is dolgozik, tizenhárom-tizenhét éves fiúkkal foglalkozik Dunaújváros vezető csapatánál. A család elfogadta a hétvégéket kisajátító szenvedélyét, de ez már egy másik történet...

Érdekes volt a pályakezdése Kurucz Zoltánnak, a sugárvédelmi szolgálat vezetőjének.

Technikusként kezdett a DUNAFERR-nél 1995-ben, majd sorkatonai szolgálata után az Acél-alapítványhoz került 1999-ben. Ekkor kezdte meg tanulmányait biztonságtechnikai területen, 2003-ban szerezte meg első diplomáját. Munkabiztonsági munkakörben 2001 óta dolgozik. Sugárvédelemmel tizenöt éve bővítette szakmérnöki ismereteit, a 2021-ben nyugdíjba vonult Németh Pált váltotta.

– Főként a gyártás során használnak radioizotóppal működő technológiákat, illetve ionizáló sugárzást előállító berendezéseket a Vasműben, például a Nagyolvasztóműnél vagy az Acélműben. A gyár területén húsz helyen, hét szervezetnél ellenőrzünk rendszeresen sugárforrást. Ezen túl feladatunk a vállalat területére vasúton, vagy tehergépkocsin beérkező alapanyagok, segédanyagok, hulladékok vizsgálata. Két sugárkapu segíti a munkánkat, az egyiknek 2018-ban volt egy jelentős „éles” fogása – avatott be a láthatatlan, de mérhető történésekbe, majd a sugárvédelmi szolgálat szervezetéről beszélt. Ma már a munkabiztonsági kollégákkal egymást váltva, négyen adnak folyamatos ügyeletet, valamennyien megszerezték az ehhez szükséges speciális szakmai ismereteket is.

átlátni ezt a munkát, bár még sokat kell tanulnom, de szépen a helyükre kerültek a dolgok. Mindenütt barátságosan fogadtak. Én egyfajta kapcsolatot tartok fenn az orvosok és az üzemek között. Többek között feladataim közé tartozik a munkahelyek higiéniai vizsgálata és a veszélyes anyagok és készítmények kockázatértékelése, melyet az éves ütemterv szerint majdnem negyven területen kell elvégezni – mutatta be röviden a munkáját.

Adódott a kérdés, hogy „le tudják-e tenni” a benti problémákat, vagy otthon is folytatják a munkájukat?

gozunk így, ebben a csapatban. Alapvetően műszaki pályára a miénk, műszaki szemmel könnyebben megértjük a technológia működését. Magam a villamos szakma mellé gépész tanulmányokat is folytattam, majd a munkavédelmi szakmérnöki diploma következett. Segítő, támogató szakmai szervezet vagyunk, a területvezetők és a munkavállalók figyelmét hívjuk fel a veszélyekre, az el nem odázható biztonsággal összefüggő feladatokra. Munkánk során fontosak a jó emberi kapcsolatok is, hogy mindenkivel hatékonyan tudjunk együtt dolgozni.

inek a biztonságos és egészséges munkakörülmények feltételeinek biztosításában. A Szállítómű speciális terület a vasúthálózattal, a kikötővel, a rengeteg járművel. Magas a balesetszám, ami nem is csoda, hiszen a szabadban dolgoznak hóban-fagyban, nyári forróságban az egész gyár területén. A Gyártó Egységnél kihívás, hogy a dolgozói jelen vannak szinte az összes üzem karbantartási munkáinál, ismerniük kell a társüzemek technológiáját, a munkabiztonsági kockázatokkal együtt.

Szó szót követett, és hamar fény derült Gyalus Zoltán „má-

Kaszás Éva

Acélszobrász szimpózium júniusban

ISMÉT MŰALKOTÁSOK SZÜLETNEK A VASMŰS ÜZEMEKBEN

Észre sem vettük az évek múlásával, ahogy az acélszobrok „belakták” a dunaujvárosi Duna-partot. Ma már elképzelhetetlen a városkép nélkülük, településünk látképének szerves része a DUNAFERR üzemeiben készült hatvan műalkotás.

Azt viszont talán kevesen tudják, hogy az első acélszobrász alkotótelep a Városi Tanács, a Műszaki Főiskola valamint a Dunai Vasmű vezérigazgatója, *Borovszky Ambrus* támogatásával indult 1974-ben a főiskola tanműhelyében. A szervezők is dunaujvárosiak voltak, név szerint *Birkás István*, *Erdész László* és *Friedrich Ferenc*. Később, 1977-től már a Vasmű üzemei adtak helyet, technológiát, anyagot az alkotó művészeknek. Neves művészek éltek a kétévente adódott lehetőséggel, miközben értékes művekkel gyarapodott a város.

A Dunafer Art Alapítvány kuratóriumi elnöke, *Várnai*

Műtárgy születik: Gosztola Kitti munka közben

Gyula képzőművész szerint megkérdőjelezhetetlen a szimpózium nemzetközi és hazai jelentősége:

– Fontos az alkotótelep Dunaujváros mint egyfajta kulturális központ életében. Fontos, hogy egy fiatal városra hogyan gondolnak, és ebben az acélszoborpark vonzó érték,

együttal turisztikai látványosság is. Nemzetközileg is nagy a szakmai visszhangja. Sokak számára érdekes, hogy egy alapvetően ipari város hogyan teremt környezeti kultúrát, kulturális kapcsolatokat.

Gazdasági nehézségek és tulajdonosi változások miatt az alkotótelep működé-

se 2010-től szünetelt. Majd pár éve nyilvánvalóvá vált, hogy a Dunafer cégvezetője, *Evgeny Tankhilevich* nyitott, európai gondolkodású menedzser. Az alapítvány megkeresésére pozitív választ adott, így 2017-ben újraindulhatott az alkotótelep. Időközben megváltoztak a körülmények: három-négy szobrászt fogadhatnak egy időben, akik kisplasztikák alkotásához kapnak technológiai, műszaki háttérrel. A soron következő szimpóziumot a pandémia miatt idén rendezhetik meg. Támogatást nyújt a programhoz a Nemzeti Kulturális Alap, valamint Dunaujváros Önkormányzata is. Pályázat útján egy szakmai zsűri választja ki az alkotókat, akik júniusban tölthetnek el majd két hetet a DUNAFERR üzemeiben. Az itt születő alkotásokból júliusban nyílik kiállítás a Kortárs Művészeti Intézetben.

Mint fontos örökségről beszélt az alkotótelepről *Kardos-Nagy Annamária*, a Dunafer Art Alapítvány művészettörténésze:

– Európában úttörő kezdeményezés volt a hetvenes években, hogy rendszerességgel, gyári háttérrel nagy léptékű köztéri szobrokat alkothassanak. Tudják a képzőművészek, hogy ki miben jó, és azt is, hogy a képzeletüknek mi minden szab határt. Kuriózum, hogy az alkotótelepen elrugaszkodhatnak mindennapi korlátaiktól. Technológiát, anyagot kapnak és profi szakemberekkel dolgozhatnak. A létrejött művekből egy-egy mindig itt marad. Pénzben kifejezve is óriási értékkel gyarapodott a város az alkotótelepek révén, egyedülálló Európában a dunaujvárosi szoborpark. Más keretek között másutt is működnek szoborparkok, de jóval kisebb, ▶

Művészek a 2017-ben megrendezett alkotótelepen

Az elkészült acélszobrok a Kortárs Művészeti Intézet kiállításán

koncentráltabb helyen, botanikus kertben, múzeumpedagógiai jelleggel, cserélődő alkotásokkal, fizetős belépőjegyekkel. Dunaújváros fontos kulturális öröksége a Duna-parti szoborpark, a művek együttes eszmei értéke mintegy másfél milliárd forint. Nem véletlenül kapott műemléki védelmet a terület. Ezért is elszomorító a szobrok rongálása, a felületükön újra és újra megjelenő graffitik. Fontos az alkotótelep történelmi vonatkozása a gyár miatt is, hiszen egyedülálló, hogy egy ipari vállalat ilyen léptékben támogasson nívós képzőművészeti alkotómunkát.

Felkérés révén vett részt 2017-ben, a hosszú hallgatás után újraindult alkotótelepen *Gosztola Kitti* képzőművész. Ma is élénke az emlékei:

– Váratlanul ért a felkérés, amelynek nagyon örültem. Minden nap egy „Aha!” élmény volt, ahogyan a gyár működött. Intenzív tapasztalatokat hozott. Reggel hatra jártunk a műszakkal, jó volt felvenni a ritmust a szakemberekkel, a munkásokkal. Minden izgalmas volt. Nehezen formálható anyaggal dolgozhattam, ez adott egy lökést. Kipróbálhattam az öntődében a homok nega-

Galántai György: Jövőbejárat (1989)

tív formázását. Nagyon jó volt, hogy odaengedtek mindenhez, szakmailag támogattak. Kipróbálhattam a lemez plazmavágását is. Sajnálom, hogy a klasszikus vasipari technológiát, a kovácsolást nem próbáltam ki.

Előtte is ismertem a szoborparkot, főként *Galántai György* munkáit. Művészeti szempontból szabad oázis volt az akkori avantgárd mozgalomban. Nekem nem volt a fókuszomban. Székesfehérváron élek, ami más típusú vá-

ros. Az alkotótelepen nagyon sok gondolat indult el bennem. Korábban nem volt lehetőségem fémmel dolgozni. Nehezen elérhetőek a technológiák, költségesek a munkák. Ez egy intenzív szakasz volt, bele sem gondoltam, mennyi munkával. Az foglalkoztatott, hogy a földből kinyert anyagokat miként szolgáltatja vissza az ember a természetnek. Ezt a tematikát folytattam a Smohay-díj átadásával összekötött székesfehérvári kiállításomon is, ahol a ter-

mészeti erőforrások között a nemesgázok kultúrtörténeti kapcsolatai jelentek meg. Több kiállításon szerepelt a Dunaújvárosban készült, „A kinyerés mélységei” című vasöntvény munkám, amelyet egy bányászati szakkönyv rajzai inspiráltak. Ez az alkotás témája volt többek között *Hornyik Sándor* művészettörténész „Pátoszmenedzsment” beszélgetés-sorozatának 2019 júliusában, amikor a Dunaferr Art Alapítvány különlegessége is szóba került. Egyedi dolog, ahogyan egy működő ipari vállalat támogatja képzőművészeti alkotások létrejöttét.

Alig két hónap múlva ismét képzőművészekkel találkozhatunk a DUNAFERR Gyártó Egységének üzeimében. Körültekintő szervezés előzi meg a várhatóan intenzív alkotással teli heteket, bár *László Ferenc* egységvezető szerényen jegyzi meg:

– Nem kell külön készülnünk az alkotótelepre, hisz a napi munka mellett segítjük üzeimkben a szobrászok alkotó tevékenységét. Kapnak helyet, ha szükséges, gépeket, szakmai segítséget, anyagot. Ez egy folyamat, minden felmerülő kérdésben egyeztetünk. A művészek elmondják, hogy mit szeretnének, a szakembereink pedig megmutatják, a gondolat hogyan válhat valóra. A kettőből alakul ki a gyakorlati kivitelezés a művészek aktív részvételével. A művész fantáziája szabad, amit csak a technológiai lehetőségek korlátozhatnak. Emlékszem Friedrich Ferenc acélszerkezetére, amit a kiscelli múzeumban állított ki. Amikor megláttam a tervet, nem hittem volna, hogy abban a formában elkészülhet a 8x3x5 méteres alkotás. Kihívás volt a munka, majd öröm a közös siker a kiállítás megnyitóján.

Idén is várjuk a művészeket, a napi munkánk mellett szívesen segítünk az elképzeléseik megvalósításában.

K. É.

A napenergia a fenntarthatóbb acélgyártás motorja

■ MEGÚJULÓ ENERGIA, A TECHNOLÓGIA ÚJ KORSZAKÁHOZ

Ahogy a világ egyre inkább a globális hőmérséklet-emelkedés korlátozására összpontosít, az iparágak bolygó szerte azon dolgoznak, hogy lehetőség szerint korlátozzák kibocsátásukat és a fosszilis tüzelőanyagok felhasználását, beleértve az olyan óriáscégeket is, mint az Amazon, az Apple és a Walmart.

A megújuló energiát hasznosító technológiák iránti kereslet fellendülését követően az acélgyártók egyre inkább feltárják a napenergia kapcsán az acélgyártásban rejlő lehetőségeket.

Az acélipar erőforrás- és kibocsátásigényes iparág, ugyanakkor létfontosságú szerepet játszik a fenntarthatóbb globális gazdasági modellre való áttéréshez szükséges anyagok előállításában. A szélturbinák, a naperőművek, a vízerőművek és még sok más, a megújuló energiatermelés alapját képező infrastruktúra meglehetősen acéligényes.

Ha a világ sikeresen kívánja korlátozni az éghajlatváltozás hatásait, akkor az acélra támaszko-

dik majd, hogy ezt elérje. Az iparág keményen dolgozik azon, hogy javítsa működésének hatékonyságát – egy tonna acél előállításához napjainkban már 40%-kal kevesebb energiára van szükség, mint 1960-ban, és a napenergia kulcsszerepet fog játszani az acélgyártás fenntarthatóságának javításában.

A modern acélgyártási technológiának köszönhetően az EVRAZ képes a biztonságosabb és csendesebb vonatközlekedést eredményező, hosszabb vasúti sínek készítésére

A világ első, napenergiával működő acélművei

A hagyományos acélgyártás nagy mennyiségű fosszilis energiaforrást használ a szükséges hőmérséklet előállításához, de az iparág keményen dolgozik azon,

hogy alternatív energiaforrásokat találjon a folyamat működtetésére. A világ három vezető acélgyártó vállalata már most a napenergiával működő acélgyártás felé veszi az irányt.

A coloradói Pueblóban az EVRAZ North America bejelentette, hogy napenergiával fog-

Bighorn napenergia-projekt útján csökkenteni fogja a kibocsátást, ennek eredményeképpen ez az üzem lesz a világon az első, amely nagyrészt napenergiával működik.

„Ez az úttörő partnerség az EVRAZ North America-t az iparág vezetőjévé teszi a megújuló energia felhasználása terén, azáltal, hogy a világ legzöldebb acél- és gépipari acéltermékeit állítja elő.” – mondta *James Skip Herald*, az EVRAZ North America elnök-vezérigazgatója.

Az észak-amerikai acélgyártó Nucor egy 250 MW-os napenergia-projekten is dolgozik, amely Texasban épül. A projekt annyi villamos energiát fog termelni, amivel a Nucor teljes észak-amerikai tevékenységét elláthatják.

„A Nucor a világ egyik leghatékonyabb és legtisztább acélgyártója, folyamatosan keresük a szén-dioxid-kibocsátásunk csökkentésének lehetőségeit” – mondta *Leon Topalian*, a Nucor Corporation elnök-vezérigazgatója. „Ezért vagyunk büszkéek arra, hogy gyártási folyamatunkat még tisztábbá tehetjük azáltal, hogy támogat-

Termékgyártás a világűrben

■ ANYAGTUDOMÁNYI ÉS FOTONIKAI KUTATÁSI PROGRAM

Négyéves kutatási program indult az anyagtudományok és a fotonika területén a Szegedi Tudományegyetemen (SZTE) az Innovációs és Technológiai Minisztérium 1,2 milliárd forint támogatásával.

A Tématerületi Kiválósági Program 2021 pályázat keretében megvalósuló projektben az SZTE fizikai és kémiai inté-

zetének kilenc kutatócsoportja vesz részt. Céljuk olyan új, összetett nemesfém- és egyéb nanohibrid-alapú struktúrák tervezése, amelyek alkalmasak a környezetvédelemben használatos (elektro)katalizátorok fejlesztéséhez, valamint a szenzortechnológiák korszerűsítéséhez. A korábbiaknál sokkal érzékenyebb fotoakusztikus rend-

szerek létrehozásán is dolgoznak majd, illetve megvizsgálják ezek drónra telepítésének lehetőségét is.

A program keretében a már korábban is végzett elektrokémiai kutatások során kidolgozott megoldásokat úgy kívánják továbbfejleszteni, hogy azok alkalmazhatóak legyenek a világűrben oxigén-visszanyerésre és különböző alap-

anyagok előállítására. A szakemberek olyan katalitikus reaktort kívánnak létrehozni, amellyel a világűrben állíthatnak elő a nemzetközi űrállomáson már most is működő 3D-nyomtató alapanyagaként hasznosítható termékeket.

A program részeként vizsgálják a védelmi jellegű, decentralizált gyártástechnológiákat is. A célkitűzés olyan

juk ennek a napenergia-projektnek a fejlesztését.”

Az építkezés várhatóan 2022 nyarán kezdődik, a villamosenergia-termelés pedig 2023-ban indul.

A világ másik felén a Tata Steel és a Tata Power együtt dolgozik egy hálózatra kapcsolt 41 MW-os napenergia-projekten az indiai Jharkhandban és Odishában. A tetőn, úszó és földön elhelyezett napelemek segítségével a projekt napenergiát fog termelni a jamshedpuri és kalinganagari acélgyártó üzemek számára, ezzel évente 45 210 tonna szén-dioxidot takarít meg.

T. V. Narendran, a Tata Steel vezérigazgatója elmondta: „Számos határozott lépést tettünk az egész értékláncban, hogy megerősítsük a fenntarthatóságunkat. Folytatjuk a tiszta energia megoldások keresését, és bővíjük a megújuló energiával kapcsolatos tevékenységünket.”

2017-ben a két vállalat együttműködött egy 3 MW-os fotovoltaikus erőmű üzembe helyezésében is a Tata Steel noamundi vasércbányájában. Ezzel ez lett az első, napenergiával működő vasércbánya az országban, és aláhúzta a Tata Steel elkötelezettségét a teljes életcikluson átívelő gondolkodás mellett az acélgyártással kapcsolatos kibocsátások csökkentésére irányuló megközelítésében.

G. L.

Forrás: worldsteel.org

nanoanyagok és azok kompozitjainak tervezése, előállítása és jellemzése, amelyek alkalmasak lehetnek kémiai, biológiai, nukleáris és radioaktív fegyverek hatóanyagainak együttes vagy szelektív eltávolítására a lakosság védelmének érdekében.

A pályázat lehetőséget ad a gyorsan növekvő védelmi ipar szereplőivel való együttműködés előkészítésére, és a csoportok közötti kutatási háló további erősítésére is.

G. L.

Forrás: mti.hu

Vasműs vonatkozású kiállítás is készül

■ EGYEDI TERVEZÉSŰ OKLEVELEK, EMLÉKLAPOK ÉS MEGHÍVÓK

A DUNAFERR szomszédságában, a dunaújvárosi papírgyárban található a Magyar Papírmúzeum, amelynek állandó kiállítása, a „Kalandos papírtörténet” valódi kultúrtörténeti érdekességekkel szolgál a hozzájuk betérőknek.

Amint arról már korábban beszámoltunk, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Vaskohászati Szakosztály Dunaújvárosi Helyi Szervezetének tagjai egyik klubnap programjuk keretében megtekintették a nem mindennapinak számító múzeumot.

Az állandó kiállítás anyaga mellett egymást váltó időszaki kiállításokkal is várják mindazokat, akiket érdekel a közeli és távoli múlt, vagy éppen a jelen. Legújabb rendezéseiknek köszönhetően április 1-én mutatkozott be Szalai Katalin XXI. századi kódexíró és okle-

Részlet a Magyar Papírmúzeum legújabb időszak kiállításából: a legrégebbi íróeszközök a nád- és lúdtollak

vélgrafikus, akinek egyedi készítésű munkái ajándékköteletként szolgálhatnak cégeknek és magánszemélyeknek egyaránt. Nem kevésbé érdekes dr. Zombori Lajosnak a „Lexikonok a tudás őrzői” gyűjteménye, valamint a magyar felvilágosodás 250. évfordulójához kapcsolódó tudástár. Mindezeket szeptember 1-éig – előzetes bejelentkezéssel – a Papírgyári út 42-46. szám alatt található múzeumban szemlélhetik a látogatók.

Nem mellesleg annak hírért is megosztjuk, hogy a szeptembertől újjára indított újabb időszak kiállítás egyike a DUNAFERR hét évtizedének papír dokumentumait, kiadványait és tárgyi emlékeit bemutató tárlat lenne – Pelbárt Jenő múzeumigazgató éves ütemterve szerint.

A kiállításához kapcsolódó anyaggyűjtésben részt vállalók e sorok írójánál a 06 (30) 396-2265-ös telefonszámon érdeklődhetnek. **Szente Tünde**

Szalai Katalin kódexíró-oklevélgrafikus kiállítását is láthatjuk a Magyar Papírmúzeumban

Múltunk eseményei mindenki számára visszanezhetők

■ KINCSEKET REJT A JÓZSEF ATTILA KÖNYVTÁR MÉDIATÁRA

A helyi televíziózás Magyarországon a múlt század nyolcvanas éveiben tette meg első, tétova lépéseit. A kisebb-nagyobb létszámú (lakó) közösségek hírt kívántak adni a számukra fontos eseményekről, és ehhez (az akkori) modern technika elérhető eszközét, a televíziózást igyekeztek igénybe venni.

A hőskor

A leírások szerint „1982. november 29-én első alkalommal közvetítettek külön városi műsort Magyarországon, a pécsi Lvov kertváros nagyközösségi antennarendszerének 20 ezer előfizetőt számláló kábelhálózatán. Az elképzelés az volt, hogy havonta egyszer – az országos műsor egyik hétfői adásszüneti napján – rendszeresen jelentkezik majd az adással a pécsi városi televízió.”

Fiatalabbak kedvéért: abban az időben egyetlen országos televízió működött hazánkban, amelynek nagyjából másfél csatornája volt, azok is heti hat napon sugároztak adást. Egész napos műsorfolyamról még szó sem volt, ráadásul hétfőnként

teljesen „képtelen” maradt a központi tévé. Ezt a tartalmi, műszaki (és később piaci) rést igyekeztek kihasználni a helyi erők.

Ellentmondásosan alakult a helyi televíziók politikai megítélésének kérdése is (ne feledjük, még javában az egypártrendszerben vagyunk!), e témakör kibontása azonban nem képezi jelen írás központi szálát, legyen elég annyi: „Alig egy év eltelte után megszületett az az állásfoglalás, amely lehetővé tette valamennyi magyar településen a nagyközösségi antennarendszerekre épülő, helyi, önálló kábeltelevíziós műsor készítését.”

1985-ben már az ország 15 városában 16 kábeltelevíziós stúdió működött a korabeli nyilvántartás szerint. Ezek között előfordult olyan, amely teljesen kiépített volt, akadt olyan is, amelyet egy-egy adásra raktak össze minden alkalommal. Kábeltelevízió üzemelt ekkor Magyarországon Debrecenben, Kecskeméten, Keszthelyen, Leninvárosban (ma Tiszaújváros), Miskolcon, Nagykanizsán, Nyíregyházán, Oroszlányban, Pécsen, Székesfehérváron, Szolnokon, Tatabányán, Zalaegerszegen, Budapesten Kőbánya-Újhegyen és Gazdagréten – no meg „természetesen” Dunaújvárosban. Kies kis városunkban tehát az elsők között kezdődött meg a helyi műsorgyártás! Kezdetleges eszközparkkal, nagy lelkesedéssel, de kevesebb tudással, a hályogkóvacsok magabiztosságával, tehetséges vagy éppen kevésbé rátermett előfutárok jóvoltából megszülettek az első műsorok, az idő előrehaladtával egyre nagyobb mennyiségben és javuló színvonalon.

Hála mindazoknak, akik útjára indították (aztán továbbgörgették...) a dunaúj- ▶

AKTUÁLIS

Egy letűnt kor dokumentumai

■ A HAGYATÉK „HAZAKERÜLT” A DUNAFERRHEZ

Ma már kevesen lehetnek köztünk, akik ismerték Lovas Pált, akik emlékeznek még a nevére. Ő is a gyár- és városépítés hőskorában élt, dolgozott településünkön.

Munkáscsaládban nevelődött, kitanulta az esztergályos szakmát. A világháború után előbb a Nehézipari Minisztériumban, majd 1948-tól a Kohó- és Gépipari Minisztériumban dolgozott. 1950-ben lett a vasmű építőinek egyik felelős tiszt-

ségviselője. A „híres hetekkel” (Inokai János, Fischer Artúr, Kovács György, Faragó Béla, Léderberger Henrik, Pjontek János, Lovas Pál) érkezett a pentelei építkezésre. Akkor a szociális ügyek intézését bízták rá, a fő szálláscsináló szerepét. Később a beruházási főmérnökségen dolgozott, legvégül pedig a Dunai Vasmű fővárosi kirendeltségét vezette. 1973-as nyugdíjba vonulásakor a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetés mellett megkapta a Munka Érdemrend arany fokozatát is. ▶

városi tévzés szekerét! Sokan elmondhatják magukról, hogy valamilyen formában bekapcsolódtak kis időre ebbe a varázslatos műfajba, másokat évekre, évtizedekre beszippantott a kábító érzés: a tévzés. Sajnos, többen már eltávoztak a földi létből ...

A Vasmű nélkülözhetetlen szerepvállalása

Mint oly sok más területen az akkori időkben, a televíziózás is mecénásra, támogatóra lelt a Dunai Vasmű berkein belül. Az első berendezések közül többet is a gyár adott kölcsön, a szervezeti formák között Dunai Vasmű Videolaborként is működött a stúdió. Amikor az ország különböző pontjain működő tévés műhelyek elkezdtek szerveződni, a kapcsolatok személyes építéséhez a Vasmű a balatonszéplaki üdülőjében biztosított helyszínt. Innen már csak egy lépés volt a Helyi Televíziók Egyesületének megalakítása, harmincegynéhány taggal. Első elnöke a Dunaújvárosi Televízió (DTV) akkori vezetője, Nagy László lett.

Az elkészült műsorokat önszorgalomból (vagy előrelátó bölcsességtől vezérelve?), később jogszabályi kötelezettségeknek eleget téve kezdettől fogva rögzítették, „archiválták”: ne tessék nagy dologra gondolni, egy VHS-kazettára felvették, és betették egy jókora vasszekrénybe. (Fiatalabb olvasók, tessék utánanézni a wikipédián, mi is az a VHS...)

Itt pedig egy nagyot ugrunk a történetben, hogy eljussunk napjainkig, és a terjedelmes bevezető után írásunk valódi céljáig: ez a körülbelül két évtized (1985-2004) kordokumentumait őrző videoanyag nem veszett el! Kacsaringós úton a József Attila Könyvtár birtokába került, ahol aztán időt, energiát nem kímélve, jelentős anyagi áldozatok árán megkezdődött az analóg felvételek digitalizálása, tematizálása, kutathatóvá tétele! Tavaly októberben egy múltidéző beszélgetés keretében „nyílt meg” a könyvtár Médiatára, ahol az internet segítségével, a világ bármely pontjáról bárki böngészgethet, kutathat személyes vagy éppen helyi, sőt országos jelentőségű események mozgóképes dokumentumai között.

E cikkünk egy sorozat nyitó olvasmánya kíván lenni. A legújabb, mindenki számára elérhető technikai vívmányok segítségével, az ún. QR-kódok alkalmazásával időről időre szeretnénk olvasóink figyelmébe

ajánlani különböző fontos, érdekes, elgondolkodtató vagy éppen mosolyt fakasztó epizódokat közelmúltunkból. Várjuk ezzel kapcsolatos személyes emlékeiket!

Kezdeként nem is választhatnánk méltóbb személyt megidézni, mint a Dunai Vasmű legendás vezérigazgatóját, Borovszky Ambrust, aki 1985 júliusában adott interjút a helyi tévének. A riporter *Jakab Klára*.

Arra alkalmas okostelefonjukra töltsenek le egy QR-kód olvasó applikációt, és nincs más dolguk, mint leolvasni („szkennelni”) az alábbi kódot és már meg is elevenedik a múlt. Kellemes időutazást kívánunk!

Szirmai György

Forrás:

https://dunavolgyipeter.hu/televizio_tortenet/a_magyarorszagi_varosi-es_kabel_televiziozas_tortenetbol/kabelteleviziozas_indulasa_magyarorszagon
<http://localtv.hu/az-egyuletről/bemutakozas/>
<https://www.szo-ter.hu/images/pdf/kabelteleviziozas-tortenete.pdf>

Hetvenegy éves korában hunyt el, az újpesti temetőben helyezték örök nyugalomra – olvasható a korabeli búcsúztatóban.

A család nemrégiben azal a szándékkal kereste meg Bocz Andrást, a Magyar Vas- és Acélpipari Egyesülés műszaki és kereskedelmi igazgatóhelyettesét, a Dunafer Labor Kft. ügyvezetőjét, hogy felajánlja Lovas

Pál örökségének a Vasművel kapcsolatos darabjait. Az átadás néhány hete meg is történt.

Ne gondoljon nagy dolgokra a kedves olvasó: egy kartondobozban két fotóalbum (gyönyörű kidolgozású fekete-fehér és színes [!] képekkel), néhány kitüntetés, plakett, korabeli,

megsárgult újságlapok, meghívók, emléklapok. Aki azonban csak kicsit is fogékony a (közel)múlt személyesebb megismerésére, a tárgyak, emlékek segítségével történő „időutazásra”, az bizonyára érdeklődéssel nézegeti a hagyaték darabjait, amelyekből illusztrációként most néhányat mi is bemutatunk.

Az örökül hagyott emlékek a Dunafer Gyártörténeti Gyűjteményébe kerülnek, hogy idővel a későbbi korok kutatói is tanulmányozhassák ezeket, illetve néhányat közülük az igazgatósági épület első emeletén, a lépcsőfordulóban található vitrinben húsvét után megtekinthetnek az érdeklődők.

Sz. Gy.

A nőkkel szembeni előítéletekről

■ MÉLYEN BEIVÓDOTT, TUDATALATTI FELFOGÁSOK

Az amerikai szociálpszichológia egyik legrangosabb és legeredetibb művelője, Elliot Aronson könnyed és színes stílusban ad áttekintést társas lény mivoltunkról. Azt hinnék, hogy mióta lejegyezte tapasztalatait, például a nők társadalmi, munkaerő-piaci, politikai szerepvállalásáról, azóta sokat változott a világ.

Valójában nem eleget, hiszen „A társas lény” című kötetéből kiragadott alábbi részletek megállapításai ma is tetten érhetők a mindennapjainkban, kortársaink és felmenőink gondolkodásában, a közvélekedésben.

Amikor a riportműsorokban, a dokumentumműsorokban és a tévékomédiákban megjelennek a nők, rendszerint nem közéleti személyiségekként, értelmiségiekként vagy bátor tetteket véghezvivő emberekként mutatják be őket. A nőket rendszerint bájos, ámde együgyű lényeknek ábrázolják, akiket főként az a kérdés foglalkoztat, hogy melyik mosóport érdemes megvásárolni, és akik lényeges kérdésekben a férfaitól várnak irányítást. Egy elemzés, amelyben 14378 hirdetés dolgoztak fel képes újságokból, megállapította, hogy ezekben a nőket leggyakrabban 1. szexuális tárgyként, 2. testi szépséggel felruházott és 3. a férfaitól függő lényekként ábrázolják.

Daryl és Sandra Bem megállapítja, hogy társadalmunk nőellenes előítéletei nem mások, mint valamiféle nem tudatos ideológia megnyilvánulásai; vagyis olyan vélekedérendszer alkotnak, amelyet hallgatólagosan elfogadunk, de nem tudatosítjuk őket, mert el sem tudunk gondolni másféle felfogást a világról.

Egy másik kutatás arról számol be, hogy azoknak a nőknek a döntő többsége, akik már kisgyermekkorukban elsajátították a nemi szerep hagyományos felfogását, nem törekszenek továbbtanulásra, ugyanakkor azok a nők, akik a nemek egyenlőségének szellemében nevelkedtek, sokkal inkább ambicionálják a

magasabb iskolai végzettség megszerzését.

A nők céltudatosodása előnyös a férfiaknak is – állítja Aronson. Azáltal, hogy a nők kitágítják érdeklődési körüket és új foglalkozásokat hódítanak meg, a férfiakra vonatkozó szerepelőírások is veszítenek korlátozó jellegükből.

A nőiességet hagyományosan a szorongás magas szintjével, az alacsony önértékeléssel és a csekély mértékű társas elfogadottsággal hozzák összefüggésbe. A női szerep az otthon, a gyerek és a házasság köré összpontosul, ezzel csak nagyon korlátozottan fér össze a magasabb társadalmi státusz és a kvalifikált munka.

Sz. T.

Altruizmus: önzetlen segítségnyújtás másoknak

■ A BÜNTUDAT IS SEGÍTHETI AZ ÖNZETLENSÉGET

2001. szeptember 11-én, amikor a terroristák által eltérített repülőgépek belesapódtak a World Trade Center egyik tornyába, Frank de Martini építész és Pablo Ortiz építésügyi ellenőr épp a 88. emeleten, közvetlenül a becsapódás által érintett épületrész alatt tartózkodott. Ahelyett, hogy önmagukat mentették volna és elhagyták volna a tornyot, elindultak a felsőbb szintek felé.

A 91. emeleten eldobálták az útból a törmelékeket, felfeszítették az eltorlaszolt ajtókat, amivel legalább 70 embert mentettek meg a biztos haláltól. Mindketten a toronyban voltak

még, amikor az végül összeomlott...

De valójában mi vezérli az embereket, amikor akár életük árán is segíteni akarnak másoknak? Valószínűleg az összes társas lényben megvan az az alapvető mechanizmus, amely arra sarkall minket, hogy segítsünk a többieknek. Agyi vizsgálatok bizonyították, hogy a másoknak való adakozás az agy azon területeit aktiválja, amelyek a kötődéssel és a kapcsolatok kialakításával hozhatók összefüggésbe. Az önzetlen viselkedés mértéke nagyban függ attól, hogy mennyire érezzük át mások szenvedését, és hogy képesek vagyunk-e résztvetet érezni az áldozatok irányában.

Társas lényként az egyén szintjén megéri jó csapatjá-

tékosnak lenni – ha az adott csoport értékeli minket, jobb eredményekre leszünk képesek, és kisebb a veszélye, hogy kiközösítenek. Vagyis hosszú távon az önzetlenség növeli életképességünket, akár túlélési esélyeinket.

Milyen szituációkban hajlamosak leginkább az emberek az önzetlen viselkedésre? A pszichológiai kutatások tökéletesen alátámasztják, amit pusztán józan eszünkre hallgatva válaszolnánk: segítőkészebbek vagyunk, amikor jókedvünkben vagyunk, illetve szívesebben segítünk olyan embereknek, akik fizikailag vonzóak, illetve kinézetüket, ruházatukat vagy viselkedésüket tekintve hasonlóak hozzánk. A kutatások feltárták, hogy még olyan lényegtelennek

tűnő hasonlóságok is növelik a segítőkész viselkedés esélyét, mint például az azonos keresztnév vagy születési dátum.

Az emberek önzetlenebbek, ha valami miatt büntudatot éreznek. A büntudat érzésének nem kell feltétlenül kapcsolatban lennie az adott helyzettel. Egy kísérletben a résztvevők egyik csoportjában büntudatot keltettek a kutatók: elhittették velük, hogy véletlenül tönkretettek egy fényképezőgépet. Ezek az emberek később sokkal nagyobb hajlandóságot mutattak arra, hogy másoknak segítsenek.

(Forrás: Louise Deacon: *Pszichológia. Hogyan értsük meg önmagunkat és másokat?* Scolar, 2020)

Sz. T.

„Jobban meg kell szervezni a mérnökök munkáját!”

■ OMBKE-TÖRTÉNET A HELYI SZERVEZET TÖRTÉNETÉNEK TÜKRÉBEN

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Választmányi ülését 1960. november 11-én Sztláinvárosban hívta össze. Ezen szép számmal, mintegy 150-en vettek részt az egyesület választmányi tagjai, bányászok és kohászok az ország minden tájáról.

A vendégeket délelőtt 11 órakor *Borovszky Ambrus*, a Dunai Vasmű igazgatója üdvözölte a Vasmű tanácstermében. A délelőtti program a Dunai Vasmű üzemének megtekintése volt. A bányászok elsősorban a korszerű szénélőkészítőt és kokszolóművet, a kohászok a nagyolvasztót, acélművet és hengerművet tekintették meg. Ez utóbbi keltett nagy érdeklődést, lenyűgöző, 500 méternél hosszabb csarnokával, korszerű hengerállványokkal és gépi berendezéseivel.

Az egyesületi élet pillanatképei

A választmányi ülés délután 3 órakor kezdődött. Az elnökségben *Lévárdi Ferenc* egyesületi elnök, a nehézipari miniszter első helyettese, *dr. Ember Kálmán* alelnök, *dr. Gyulai Zoltán* alelnök, egyetemi tanár, *Szele Mihály* alelnök, egyetemi tanár, *dr. Tarján Gusztáv* alelnök, egyetemi tanár, *dr. Verő József* alelnök, egyetemi tanár, *Selmecei Béla* főtitkár, *Borovszky Ambrus*,

a helyi csoport elnöke, *Pilter Pál*, a Dunai Vasmű főmérnöke, a vaskohászati szakosztály elnöke foglalt helyet. Jelen volt *Czeczce László*, a Vaskohászati Igazgatóság vezetője is.

Az elnök gondolatai

Lévárdi Ferenc elnök azokról a feladatokról szólt, amelyek „az 1961. évi és a második ötéves tervek során háramlanak az egyesületre. Egyesületünk tömöríti a két legfontosabb iparág, a bányászat és a kohászat műszaki dolgozóit. A napi munka mellett társadalmi téren is részt kell venni azokban az erőfeszítésekben, amelyek az ipar rendelkezésére álló eszközeinek célszerű és ésszerű felhasználásával a termelésben, a termelékenységekben, a minőségjavítás terén és az önköltségcsökkentésben maximális eredményeket hoznak. A fő feladat a fejlődés meggyorsítása. Ehhez szükséges a rendelkezésre álló kapacitás jobb kihasználása, felhasználva a jobb munkaszervezésben és a munkafegyelem megszilárdításában rejlő hatalmas lehetőségeket... Jobban meg kell szervezni az iparban foglalkoztatott mérnökök munkáját. Munkanap-felvételek bizonyítják, hogy a mérnökök tekintélyes része nem végez mérnöki munkát, illetve munkaidejének csak a tört részét tölti ki az igazi értelemben vett műszaki munka... Egyesületi vonalon cél tudatos tevékenységgel legyünk segítségére az iparnak azzal, hogy a legésszerűbb megosztással a műszaki erőket valóban a műszaki feladatok megoldására állítsuk. Ilyen feladatok a bányászat műszaki fejlesztési mutatóinak, a kohászat minőségi és termelékenységi mutatóinak szüntelen javítása.”

Főtitkári beszámoló

Selmecei Béla főtitkár ismertette, „a közgyűlés óta eltelt 10 hónap alatt hogyan teljesítettük a közgyűlés által kitűzött 3 fő feladatot: 1. A második ötéves terv kidolgozásának és végrehajtásának elősegítését. 2. A fiatal műszakiak mozgósítását. 3. Az oktatás és továbbképzés elősegítését.” Beszámolt az egyesület fontosabb rendezvényeiről, a kovács konferenciáról, a bányász kongresszusról. A szakosztályok munkájának taglalásánál kiemelte a Dunai Vas-

művel rendezett II. Nyersvasgyártó konferenciát, az öntödei szakosztállyal együtt a Dunai Vasműben megtartott Szürkenyervas anketot. A szakosztály két külföldi előadást szervezett, amelyet a Dunai Vasmű két mérnöke, *Buza Antal* és *Répási Gellért* tartott Csehszlovákiában. A társszakosztályok, mint a bányászati, fémkohászati és öntödei szakosztályok munkájának ismertetése után beszélt az egyesület egyéb tevékenységéről. Megállapította, hogy kevés figyelmet fordítottunk munka- és üzemszervezési, műszakilag és gazdaságilag megalapozott kapacitásvizsgálati módszerek kidolgozására. Javasolta, hogy az összes szakosztály közreműködésével állítsunk fel üzemgazdasági bizottságot, mely kellő módszereket dolgozna ki és ezeket, valamint az összegyűjtött tapasztalatokat közvetítené a szakosztályok és a he-

Répási Gellért

Hauszner Ernő

lyi csoportok között. Javasolta, hogy a nemzetközi kapcsolatok keretében a külföldi tanulmányutak során nyert tapasztalatokat hasznosítsák... Kutassuk a bányászati és kohászati ágazatok újabb exportlehetőségeit... Beszélt az oktatás, majd az egyesületi munka néhány gyakorlati kérdéséről, a fiatalok bevonásáról, a kapcsolatok ápolásáról a társegységekkel és a MTESZ-szel.

A választmány határozatot hozott, melyben jóváhagyólag tudomásul vette az egyesület elnökségének beszámolóját és megjelölte azokat a tennivalókat, amelyek szükségesek a kitűzött feladatok végrehajtásához. Ezután Lévárdi Ferenc elnök a választmányi ülést berekesztette, majd a Dunai Vasmű uzsonnával vendégelte meg a megjelenteket – jegyezte le a fentieket a Dunai VASMŰ, II. évfolyam. I. száma Egyesületi hírek rovatában *Hauszner Ernő*, az 1961-es esztendőben.

Szente Tünde

Bodahelyi Tibor 1958–2022

Fájó veszteség érte a Hideghengermű közösséget, elhunyt egy olyan kollégánk, aki a legtapasztaltabb szakemberek egyike volt a gyártóműben.

Sztálinvárosban született 1958. július 18-án. Az általános iskolát és a szakiskolát is a városban végezte el, majd 1975. július 7-én kezdett dolgozni a Dunai Vasműben. Végzettsége szerint kézi ipari ívhegesztő, lakatos szakmunkás volt, később szakérttségszerezte. Folyamatosan képezte magát, a szakterületéhez kapcsolódóan több szakmai tanfolyamot is elvégzett. 1984-től a Hideghengermű gépészet hidraulikus csoportjának vezetőjévé nevezték ki. 1987-ben elnyerte a Kiváló Dolgozó elismerést. Kiemelkedő szakmai munkássága során aktívan részt vett az 1700-as hengerállvány hidraulikus kapszuláinak telepítésében, a Georg-hasítósor építésében, valamint a CRM- és a simító hengerállvány rekonstrukciójában.

Számos szakmai újítással emelte a rá bízott terület műszaki színvonalát, értékét. Elhivatottság, szakmaszeretet jellemezte egész életét. Nehéz szívvel búcsúzunk tőle.

Távozásával nemcsak egy nagyszerű szakembert veszítettünk, hanem olyan munkatársat is, aki életfelfogásával, vidám, barátságos és közvetlen emberi kapcsolataival minden körülmények között példát tudott mutatni. Precízitása, megbízhatósága és szakmai hozzáértése miatt szerették, tisztelték munkatársai. Tanácsait, útmutatásait szívesen fogadták. A gyár más területeiről is megtalálták technikai, vagy egyéb segítségnyújtás esetén. Munkájában csendes, nyugodt, jólelkű egyéniség volt, mégis sokan keresték társaságát a jó humora, barátságos, jó kapcsolatteremtő tulajdonságai miatt. Méltósággal tűrt hosszú betegsége után április 11-én a dunaújvárosi temetőben vettek végső búcsút Bodahelyi Tibortól családtagjai, munkatársai, barátai, ismerősei. Emlékét jószívvel őrizzük.

3+1 kérdés Mihaldinecz Rudolfhoz

■ KÉRDEZZ-FELELEK SPORTLEGENDÁINKKAL

A DunaFerr Magazin nemrégiben elindított sorozatában arra vagyunk kíváncsiak, hogy az egykor hazai és nemzetközi sikereket elérő Kohász-, vagy DunaFerr-sportolóinkkal mi történt az elmúlt évek alatt, hogyan alakult a sorsuk, hol élnek, mivel foglalkoznak manapság? Ezúttal a motorcsónaksport ikonikus alakját, Mihaldinecz Rudolfot faggattuk.

1. Hogyan alakult az élete az elmúlt évek során?

– A versenyzést 2002-ben fejeztem be, de a „civil”, motorcsónakmentes élet nem tartott sokáig (mosolyog). 2005-ben a volt csapatfőnököm, *Michael Jenkins* visszahívott szerelőnek, ráadásul a Forma-1-be, a sportág élvonalába. Először egy Forma-1-es katarai istállóban szereltünk két esztendőn át, majd 2011-

A dobogó harmadik fokán 2017-ben Abu Dhabiban

től a szintén királykategóriás Mad Croc-alkulat szerelője lettem, ahol a finn *Sami Seljö* és *Filip Roms* versenyzett. Sajnos, ez az időszak a covid világvárvány miatt csak 2020-ig tartott. Közben a magyar F4-es világbajnok *Tábori Áronnak* is segítettem, illetve a Dunaújvárosi Vízi Sport Clubban (DVSC) is dolgoztam, ahová ma is lejárok. 2017-ben úgy hozta az élet,

hogy az Egyesült Arab Emírségekben, Sardzsában be kellett ugranom egy versenybe, mert nem érkezett meg a pilóta. Ezt nem kis meglepetésre megnyertem, majd egy következő futamon a harmadik lettem – mesélte a sportlegenda.

A magánéletemben is nagy változások történtek. 2007-ben megnősültem, 2010-ben pedig megszületett a fiam, *Márkó*. A ▶

Egyre népszerűbb a roller

■ MÁR NÁLUNK IS LEHET BÉRELNİ

A tavasz beköszöntével már nemcsak azok vannak kint az utcán, akiknek muszáj, hanem megjelentek a sétálgatók, a kocogók, a kerékpárosok – és egyre nagyobb számban a rollerek is.

Számukat gyarapítja, hogy Dunaújvárosba is megérkeztek a Bird elektromos bérrollerei. A kilencven darab eszközt egy három hónapos próbaidőszak részeként lehet használni – a városvezetés folyamatosan várja a lakók visszajelzéseit. Bár a

rollerezés ilyen formában még nem képezi a közlekedéskultúra részét, amennyiben igény mutatkozik rá, akár a mindennapjaink részévé is válhat.

Az eszközöket mindenki saját felelősségre használhatja, a legfontosabb óvintézkedések például a használatukhoz elengedhetetlen Bird telefonos applikációban is fel vannak tüntetve.

A városvezetés arra kéri a felhasználókat, hogy lehetőség szerint ne használják a rollereket a járdán – amennyiben azonban mindenképpen szükséges a gyalogosok között haladni, tegyék ezt a lehető legbiztonságosabb és másokat legkevésbé akadályozó módon.

párommal, aki egy igazi kincs, remekül megvagyunk. Néhány éve leköltöztünk a Somogy megyei Vízvára, egy idilli kis Dráva menti faluba, ahol festői környezetben élünk. Vásároltunk egy kis házat, pont az anyai szülőház kertszomszédjában, és ezt újítottuk fel. A fiam Barcsra jár iskolába, a feleségem egy gyermekház vezetője, én pedig egy Éden Park nevű, háromszintes turista- és gasztroház gondnokaként dolgozom.

2. Mire a legbüszkébb a magánéletében, sportpályafutásában?

– Az egész pályafutásomra büszke vagyok. De egy számomra kedves történetet elmesélnék. Amikor beugrottam Sardzsában a versenybe „szerelőként” és megnyertem azt, a futamok végén *Guido Capellini*, a tízszeres világbajnok, aki akkor már menedzserként tevékenykedett, odajött hozzám és személyesen gratulált a versenyhez és a versenyzési stílusomhoz.

A magánéletemben a családomra vagyok kimondhatatlanul büszke. Megadta a sors, hogy olyan emberrel élhetek együtt, aki megért és mindenben támogat. Olyan társ, aki soha nem gátolt, soha

Névjegy

Név: Mihaldinecz Rudolf
Született: Sztálinváros, 1960. szeptember 23.

Családi állapota: Nős, 2007 óta. Felesége: Bernadett

Gyermeke: Márkó, 12 éves

Sportja: motorcsónaksport

Végzettsége: szerszámkészítő lakatos

Egyesületei: Dunaújvárosi Vízi Sport Club, EAC, DVSC, MR Power Boat

Kiemelkedő eredményei:

F-3 világbajnoki 1. hely: 1993, 1994, 1996.

F-3 világbajnoki 2. hely: 1999.

F-3 világbajnoki 3. hely: 1991, 1992, 1995, 1998.

S-300 világbajnoki 2. hely: 2001.

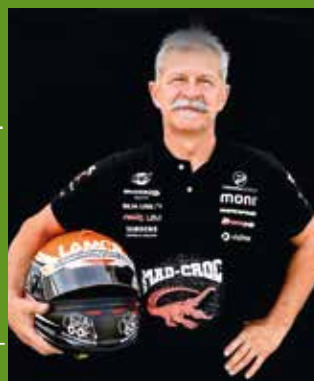
O-850 Európa-bajnok: 1993.

F4-S világbajnoki 3. hely: 2017.

Magyar bajnok: 2018, sporthajóban

Az év sportolója: 2018 sport hajó kategóriában

UIM 24 órás roueni verseny 1. hely (2002), 2 x 2. hely

nem fogott vissza semmiben sem, emellett elnézi a rigolyáimat is. Sosem gondoltam volna, hogy létezik ilyen harmonikus kapcsolat, mint a miénk. Bevallom, kicsit bánom, hogy későn nősültem meg, de valószínűleg eddig kellett vár-

nom, hogy rátaláljunk egymásra. Nagyon szeretem a feleségemet és nagyon büszke vagyok a fiamra is.

3. Mit adott Önnek a sport? Van-e hiányérzete, meg nem valósult álma?

– Teljesen elégedett vagyok. Szerintem a sport mindent megadott nekem, egy jó időszakban voltam a lehető legjobb helyen. A mi időnkben Dunaújváros a Nemzeti Sportvárosa volt, és motorcsónaksport folyt a csapból is. A mai napig hálás vagyok minden segítőttemnek, a szponzoraimtól kezdve a szerelőkhöz. Az is jólesik, hogy a mai napig megismernek külföldön is. S talán a legbüszkébb az 1996-ban elért eredményemre vagyok, amikor hét futamból hétszer indulhattam pole-pozícióból és mind a hétszer rajt-cél győzelmet arattam.

3+1. Figyelemmel kíséri-e ma is egykori sportágát? Kit tart igazán jónak a fiatalok közül és miért?

Természetesen figyelemmel kísérem a mai fiatalokat és szurkolok is nekik. Úgy látom, hogy most a DVSC-nél adott az esély, hogy nagyon jó versenyzőkké váljanak. A technika biztosított a számukra, a szezon pedig hamarosan kezdődik. A GT15-ös és GT30-as számokban már négyütemű motorokkal versenyezhetnek, és a zárt technológia miatt ma csupán a versenyző kvalitásain és a propellerválasztáson múlik minden.

Szóládi Zoltán

Válj egyé a természettel!

■ ELINDULT A NEVEZÉS A SZIGETFUTÁSRA

2022-ben már negyedik alkalommal rendezik meg a Rácalmási Szigetfutást, a régió egyik legnépszerűbb terepfutó-kerékpározó versenyét a természetben, festői környezetben, árnyas fák között és a csillogó Duna mellett.

A verseny napja idén június 26-a, vasárnap, a versenyközpont helyszíne a Jankovich-Kúria Rendezvény- és Turisztikai Központ.

A Szigetfutásra megnyílt a nevezés, ami sávos rendszerben történik. Minél előbb re-

gisztrál valaki, annál olcsóbban teheti ezt meg. A jelenleg hatályos rendelkezések értelmében idén újra teljes, 600 fős keretlétszámmal indulhat a futás, s miután eddig minden évben telt házzal működött a rendezvény, érdemes időben nevezni. Idén is lesz 3 km gyermek- és kezdő futás, 5, 11 és 22 km távú futás, 22 km kerékpározás és 11 km gyaloglás. Minden további információ elérhető a www.racalmasiszigetfutasa.hu weboldalon, illetve a rendezvény Facebook-oldalán.

A virágos Dunaújvárosért

Idén már 23. alkalommal szervezi meg az önkormányzat a hagyományosnak számító városi virágosítási versenyt. A „Virágos Dunaújvárosért 2022” megmérettetésben nyolc kategóriában várják a nevezéseket. Keresik a legszebben virágosított erkélyeket, ablakokat, lakosság által gondozott előkerteket, virágládákat, üzlet, intézmény és családi házas előkerteket, homlokzatokat. A nevezéseket a www.dunaujvaros.hu weboldalról letölthető nevezési lapon kell személyesen (DMJV Polgármesteri Hivatala), vagy elektronikusan (viragositas@dunaujvaros.hu címre) benyújtani a nevezett helyszín maximum 10 darab fotójával együtt. A jelentkezési határidő: 2022. július 31.

Kiváló tűzoltóink

Szakmai nappal egybekötött közgyűlést tartott április 7-8-án Ráckevén a Létesítményi Tűzoltóságok Országos Szövetsége.

A rendezvényen szakmai elismerések átadására is sor került, és örömmel számolhatunk be róla, hogy a VÉD-SZ.-DUNAFERR létesítményi tűzoltóság két tűzoltója, *Jecs Miklós* és *Orosz Tamás* is átvehette a Létesítményi Tűzoltó Érdemérem bronz fokozatát. A két díjazott munkahelyi vezetője, *Szilasi János* tűzoltóparancsnok jogosan lehet büszke a bajtársaira. Mint azt lapuknak elmondta, mindkét kollégája az állomány meghatározó tagja. *Orosz Tamás* tűzoltó tizenöt éve dolgozik a dunaferres tűzoltóságnál. A csapat igazi motorja, szakmai munkája mellett szervezőkészsége, aktivitása is kiemelkedő. Egyaránt lehet számítani rá, ha szakmai munkáról, a laktanya környezetének rendbetételéről, sportról vagy közösségi programok megszervezéséről van

szó. Emellett jól ismert kollégái előtt a jótékonysági munkája is. *Jecs Miklós* (képünkön jobbról) tűzoltó gépjárművezető tizenhét éve teljesít szolgálatot

a dunaferres állományban. Szakmai tudása kiváló, sokoldalúan képzett szakember, aki valamennyi tűzoltószer kezeléséhez rendelkezik a megfelelő végzettséggel és tapasztalattal. Az elmúlt évek folyamán ő is aktív volt a szakmai és sportversenyeken egyaránt, valamint a karbantartási feladatok elvégzésében is mindig számítani lehet a munkájára.

Gratulálunk kiváló kollégáinknak az elismeréshez!

FONTOS INFORMÁCIÓK

Üzemi mentők:

4-104

Mobiltelefonról:

06 (20) 883-4-104

Üzemi tűzoltóság:

4-410

Központi diszpécser:

13-11

Biztonsági Igazgatóság

diszpécserközpont:

26-07, 11-79

Tudakozó: 9

2022. április 3-án országgyűlési választásokat tartottak Magyarországon. A rendszerváltás óta eltelt időszak kilencedik általános parlamenti választásán ismét kétharmados többséget szerzett az országot jelenleg is kormányzó Fidesz-KDNP koalíció. Fejér megye 4-es számú választókerületének országgyűlési képviselője a kormánykoalíció jelöltje, *dr. Mészáros Lajos*, a dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórház főigazgatója lett. Választási győzelméhez gratulálunk, és jó munkát kívánunk neki a térség, és benne a DUNAFERR fejlődésének előmozdítása érdekében! (Fotó: *dr. Mészáros Lajos Facebook-oldala*)